

Alle har sit – stort eller lidt

Alle har sit, stort eller lidt. Sådan udtrykker salmedigteren Thomas Kingo i salmen *Sorrig og glæde* et livsvilkår, som ethvert menneske i større eller mindre grad gør erfaring af. Intet menneske går fri af modgang og smerte i livet. Glæde og sorg følges ad i en underlig blanding. Nogle rammes hårdere end andre. Men alle rammes! Og ofte ved vi ikke, hvad der gemmer sig af smerte og kamp og ulykke bag et tilsyneladende glad ydre. Også det har Kingo ord for i salmen. Han siger det sådan: Tit er et bryst under dyrebart smykke opfyldt af sorrig og hemmelig harm.

Vi bærer masker

Et brækket ben eller et dødsfald i familien kan ikke skjules. Her er det åbenlyst, at vi har brug for hjælp og omsorg fra andre mennesker. Men meget kan i hvert fald en tid skjules – og mange er gode til det. Det kan være begyndende udbrændthed eller depression. Det kan være sorg over børn, der ikke ønsker at tro på Gud. Det kan være bekymring for fremtiden. Mange bærer masker og på spørgsmålet: Hvordan har du det?, svarer de: Tak, godt. Måske skyldes masken en fornemmelse af, at den, der spørger alligevel ikke har tid og overskud til at høre, hvordan det egentlig går. Men ofte skyldes masken en forestilling om at en kristen egentlig burde være glad, lykkelig, rask osv. Måske netop fordi mange tilsyneladende ser ud til at være glade og lykkelige...

Bibelen lader masken falde

Han gemmer mig i sin hytte på ulykkens dag, han skjuler mig i sit telt og løfter mig op på klippen.
(Sl 27,5)

Ulykkens dag findes! I salmistens liv og i ethvert menneskes liv. Der er realisme over at læse i Bibelen. Den lokker ikke med et lykkeligt liv. I stedet viser den hen til hjælpen, når livet bliver svært og går os imod, og vi bliver ulykkelige. Herren gemmer os i sin hytte *på* ulykkens dag. Den slags dage eller tider kommer altså – dem er vi ikke lovet frihed for. Tværtimod konstaterer Bibelen, at den slags findes. Der behøver altså ikke at være noget galt med mit gudsforhold, når jeg har det svært på den ene eller anden måde.

Herren *gemmer* mig i sin hytte, i sit telt. Det er et utroligt stærkt billede. I hytten og teltet er der ikke langt til væggen. Sidder jeg i et lille telt, er det bare at række hånden ud, så kan jeg mærke teltdugen. Så nær er Gud hos mig.

Nogle gange er situationen sådan, at jeg ikke engang synes, jeg kan magte at række hånden ud. Tingene er gået helt i hårdknude og jeg føler mig afmægtig – ikke engang formulere mig i bøn magter jeg. Det ændrer ikke situationen. Gud bliver der og rækker sin hånd ud og bærer mig – måske bærer han mig via et medmenneskes omsorg eller en andens bøn for mig. Under alle omstændigheder bærer han og er nær under alle forhold.

Når Bibelen lader masken falde og taler frit om modgang, sorg, sygdom, bekymring osv. kan jeg også lade masken falde og lukke både Gud og andre mennesker ind i mit liv, så de kan få lov til at hjælpe.

Tunge, mørke natteskyer

Jakob Knudsen skrev i slutningen af 1800-tallet salmen *Tunge, mørke natteskyer*. Salmen står under aftensalmer i salmebogen, men den handler ikke bare om, at det bliver mørkt fordi dagen svinder. Den handler om alt det mørke, der kan findes i et menneskes liv: Ensomhedens mørke, mørket inde i mig – altså depressionens mørke, dødens mørke, mørket der lægger sig omkring

mig, når livet gør ondt på den ene eller anden måde og mørkets bånd, der vil binde mig og holde mig i mørket.

Salmen er formet som en lang bøn. Mørkets ansigter nævnes for Gud, og bønnen er, at Gud vil være nær, befri og skabe lys i mørket.

*Vær mig nær, thi uden dig
ensomhed mig truer;
vær mig nær, thi uden dig
jeg for mørket gruer!
Hold mig med din faderhånd,
så jeg dig fornemmer;
fri mig ud af mørkets bånd,
så min frygt jeg glemmer!*
(DDS 785, v.2)

Udøs dit hjerte for Herren

Tonen i Jakob Knudsens salme er lavmælt men alligevel stærk og fortrøstningsfuld. Salmen munder ud i en tak til lysets Fader, fordi han lindrer sorg og nød, fordi han forlader os vor synd og fordi han kaster lys helt ind i dødens skygge.

I Klagesangene 2, 18 – 19 er tonen anderledes direkte. Her opfordres vi til at råbe højt og klage og lade tårerne strømme og udøse vores hjerte som vand for Herren. Igen er Bibelen direkte og realistisk. Det er jo ikke altid takken, der ligger øverst i posen. Først er der brug for at råbe og klage og måske endda skælde ud. Det ved Gud, og han giver os lov til det. Når tingene virker meningsløse og uretfærdige og uforståelige – så klag! Udøs dit hjerte som vand for Herren – luk op for alle de følelser og tanker, der er indeni og lad Gud få del i dem. Og gør det samme over for en ven eller sjælesørger, så tingene kan komme frem og få ansigt. Gud giver os lov til at klage og udøse vores hjerter for ham, så længe der er brug for det. Men det forunderlige er, at når vi gør det – bliver hos ham med alt det, som er svært i vores liv – så fødes takken og lovsangen også. En tak og lovsang, som springer ud af erfaringen af, at Guds løfter om at bære os, de holder.

Ellen Esmarch Pedersen